

บทที่ 4

บริบทและศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่

การวิจัยได้ศึกษาทั้งบริบทและศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 17 ตำบล 20 กลุ่มเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพในการพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับ ประชามคมอาเซียน โดยใช้การวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis หาจุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และ อุปสรรค มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 กลุ่มชุมชนประมงครบวงจรท้องถิ่นตำบลชมพู อำเภอสарภี

ฟาร์มใช้ชื่อว่า วังมัจฉาพญาชมพู เป็นทั้งศูนย์เรียนรู้การประมง เริ่มตั้งแต่เพาะพันธุ์ปลา อนุบาลปลา จนถึงออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ และเป็นวิสาหกิจชุมชนด้วย มีสมาชิกทั้งหมด 40 กว่าครัวเรือน ซึ่งทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีการทำประมงในระบบอินทรีย์ทั้งหมด ได้แก่ ปลาหมอ ปลานิลดำ ปลานิลแดง ปลาสลิด และกบ ในการเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาจะเลี้ยงด้วยระบบธรรมชาติทั้งหมด มีระบบกรองน้ำ บ่อพักน้ำ และพืชน้ำที่ช่วยกรองสารพิษ ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งขายสินค้าแบบแปรรูปเป็นปลาแดดเดียวและปลาต้ม ส่วนกบจะขายเฉพาะลูกกบเท่านั้น สินค้าที่เป็นตัวหลักของกลุ่ม คือ ปลาสลิด

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) การทำเกษตรในระบบอินทรีย์แบบครบวงจร
- 2) สินค้าเกษตรมีคุณภาพ มีความปลอดภัยสูง โดยจะต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพทุกครั้งก่อนนำไปจำหน่าย
- 3) ในกลุ่มเกษตรกรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด และการแปรรูปสินค้าเกษตร
- 4) กลุ่มมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนคอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ
- 5) มีตลาดรองรับในการจัดส่งสินค้าเกษตรของกลุ่ม
- 6) การตลาดสินค้าของกลุ่มมีการใช้เทคโนโลยี (ระบบอินเทอร์เน็ต, webpage และ line) และใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มด้วย

7) สินค้าได้รับการรับรองมาตรฐานขั้นปลอดภัย (Safety Level) มาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี (Good Aquaculture Practice, GAP)

8) ผู้นำกลุ่มและสมาชิกเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรของกลุ่มให้ดียิ่งขึ้น

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) การตลาดมีการแข่งขันกันในพื้นที่สูง ทั้งด้านราคาและปริมาณ
- 2) กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตสินค้าในแต่ละรอบการผลิตได้

4.2 กลุ่มเกษตรกรลำไยจัมโบ้ ตำบลชมพู อำเภอสารภี

กลุ่มเกษตรกรลำไยจัมโบ้ มีผู้นำ คือ คุณอริศม วรณเวก ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตลำไยจัมโบ้เป็นอย่างดี การผลิตอยู่ในระดับสินค้าปลอดภัย เพราะจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปลูกและดูแลลำไยในระบบอินทรีย์ด้วย ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ และมีรสชาติของผลผลิตที่อร่อย ซึ่งมีปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากยังต้องส่งขายแก่พ่อค้าคนกลาง

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิตลำไยจัมโบ้ โดยเฉพาะการลดต้นทุนการผลิต
- 2) กลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ
- 3) การตลาดสินค้าของกลุ่มมีการใช้เทคโนโลยี (ระบบอินเทอร์เน็ต, webpage และ line) และใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มด้วย

4) สินค้าเกษตร (ลำไยจัมโบ้) มีความต้องการของผู้บริโภคในระดับประเทศ

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางน้อย
- 2) สินค้าเกษตรมีการแข่งขันทางการตลาดที่สูง
- 3) ความสามารถในการควบคุมปริมาณและคุณภาพของสินค้าในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่อื่นยังทำไม่ได้มากนัก

4.3 กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ผู้ปลูกลำไย ตำบลหนองแฝก อำเภอสารภี

กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ มีสมาชิกทั้งหมด 47 ครัวเรือน และได้จัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยประจำตำบล ลำไยที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์อีดอ พันธุ์เบี้ยว

เขียวและพันธุ์ชมพู มีอยู่บ้างเล็กน้อย การเพาะปลูกจะเป็นระบบปลอดภัย มีการใช้สารเร่งตอนออกดอกเท่านั้น หลังจากนั้นจะใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักในการปลูก ส่วนการตลาดยังส่งขายในโรงรับซื้อซึ่งราคาก็จะเป็นไปตามกลไกตลาด

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) สมาชิกกลุ่มมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต ทั้งการปลูก การดูแล และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านความรู้และเงินทุนแก่กลุ่มเกษตรกร

3) มีตลาดรองรับในการจัดส่งสินค้าเกษตรของกลุ่ม

4) ผู้นำและเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคีกันภายในกลุ่ม

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) สินค้าของกลุ่มมีความต้องการในระดับชุมชน ตลาดสินค้ายังไม่กว้าง

2) อำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางของเกษตรกรยังมีน้อย ขายสินค้าให้แก่พ่อค้าคนกลางเท่านั้น

3) กลุ่มยังไม่มีความสามารถในการควบคุมปริมาณการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพสม่ำเสมอ

4.4 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ในกลุ่มจะมีสมาชิกทั้งหมด 10 คน เกษตรกรจะใช้พื้นที่ปลูกจำนวนไม่มาก ส่วนมากจะปลูกข้าวไม่เกิน 2 ไร่ แต่จะเน้นคุณภาพ และการดูแลอย่างละเอียด โดยไม่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูกข้าว สมาชิกทุกคนมีความเชี่ยวชาญด้านการปลูกข้าวจากประสบการณ์ มีการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักใช้กันเอง การซื้อขายมีทั้งผ่านพ่อค้าคนกลาง (สหกรณ์) และขายปลีกในตลาดท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) ในกลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในทุกด้าน ด้านการผลิต และการทำน้ำหมักปุ๋ยหมักจากประสบการณ์ตรง

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรมาโดยตลอด

3) มีตลาดรองรับในการจัดส่งสินค้าเกษตรของกลุ่ม (สหกรณ์กรีนเนทและตลาดหางดง) ทั้งขายส่งและขายปลีก

4) สินค้าของกลุ่มมีความต้องการในระดับประเทศ

5) กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและความร่วมมือกันทำอย่างจริงจัง
จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) มีกลุ่มในลักษณะเดียวกันเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันสูง
- 2) ตลาดยังไม่มีหลากหลาย

4.5 เกษตรกรผู้ปลูกเมล่อนอินทรีย์ ตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง

เกษตรกรผู้ปลูกเมล่อนในระบบอินทรีย์ เป็นธุรกิจครอบครัวในนาม ไร่ชรินทร์พรรณ ทำมาแล้ว 3 ปี ซึ่งการผลิตเมล่อนจะไม่เน้นที่ปริมาณผลผลิตแต่จะเน้นที่คุณภาพ น้ำหนัก และความหวาน จึงมีโรงเรือนในการปลูกเพียง 3 โรง ต้นเมล่อน 1 ต้น จะควบคุมให้มีผลไม่เกิน 2 ลูก ระบบการเพาะปลูกจะปลูกในกระถางควบคุมโรค มีระบบน้ำที่ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด เมล่อนที่ปลูกจะมี 3 พันธุ์ คือ พันธุ์อัลฟ่า กรีนเน็ต และออเรนจ์เน็ต ซึ่งจะปลูกหมุนเวียนกันตลอดทั้งปี ผลผลิตทั้งหมดได้รับรองมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ทางไร่ชรินทร์พรรณจะผลิตขายทั้งเมล่อนสด และน้ำเมล่อนสกัดเย็น การซื้อขายปกติจะผ่าน facebook และขายให้แก่ลูกค้าประจำที่โทรศัพท์เข้ามาสั่งซื้อ หรือเดินทางมาซื้อหน้าไร่

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต โดยการปลูกระบบไฮโดรโปนิคส์ (ใช้ระบบน้ำหยดควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์) วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างประณีต ด้านการตลาด ด้านการจัดการบัญชี และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตได้
- 2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรในด้านการผลิตและการตลาด
- 3) มีการใช้เทคโนโลยี (webpage ,facebook และ line) ในการบริหารจัดการกลุ่ม
- 4) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศและกลุ่มลูกค้าประจำ
- 5) สินค้ามีความได้เปรียบในเรื่องของสายพันธุ์ที่ใช้ เป็นสายพันธุ์ญี่ปุ่นแท้ เน้นคุณภาพในการผลิตและความสะอาดของฟาร์ม
- 6) มีตลาดที่หลากหลายทั้งการขายออนไลน์ที่มีการส่งสินค้าผ่านบริษัทขนส่งเอกชน เคอรี่ เอ็กเพรส และการขายที่หน้าฟาร์ม สินค้าเกษตรมีความหลากหลาย (ผลสด และแปรรูปน้ำเมล่อน)

7) สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐาน ด้านระบบการจัดการคุณภาพ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) จากกรมวิชาการเกษตร และการจดทะเบียน พาณิชย์

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) สินค้ามีคู่แข่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น
- 2) เกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าเกษตรในปริมาณที่มากพอกับความต้องการได้ เนื่องจากทางกลุ่มเน้นคุณภาพในการผลิตที่สูง

4.6 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่ทาออร์แกนิก ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่ทาออร์แกนิกเป็นกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวกันของเกษตรกรเยาวชนรุ่นใหม่ ในการทำการตลาดพืชผักในรูปแบบใหม่ที่ต่อยอดจากรุ่นพ่อแม่ มีสมาชิกทั้งหมด 21 ครอบครัว 120 คน การเพาะปลูกจะเป็นรูปแบบเกษตรผสมผสาน สมาชิกทุกคนจะปลูกผักและผลไม้ระบบอินทรีย์และการทำเกษตรยั่งยืน จนได้รับการยกย่องจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ “วิถีพอเพียง” นอกจากนี้ผลผลิตผักและผลไม้ของกลุ่มจะขายในตราสินค้าแม่ทาออร์แกนิก ซึ่งจะต้องผ่านการตรวจสอบในมาตรฐานของแม่ทา แหล่งที่ส่งขาย ได้แก่ (1) ตลาดท้องถิ่น (2) ตลาดในตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ (2.1) JJ market ในวันเสาร์ (2.2) ตลาดช่วงเกษตรอินทรีย์ ในวันจันทร์ อังคาร และพฤหัสบดี (2.3) ตลาดหนองหอย ในวันอังคารและอาทิตย์ และ (2.4) ตลาดสันป่าข่อย ในวันจันทร์ (3) ตลาดขายส่งอื่น ได้แก่ (3.1) Lemon farm ในกรุงเทพฯ (3.2) Top supermarket central festival (3.3) Thai freeze day และ (3.4) Greenet

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ และปราชญ์ชุมชนด้านการเกษตรยั่งยืน อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านผลิตแก่ผู้ที่สนใจได้
- 2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตร
- 3) ตลาดของสินค้ามีความหลากหลาย มีตลาดรองรับในการจัดส่งสินค้าเกษตรของกลุ่ม
- 4) สินค้าเกษตรของกลุ่มมีคุณภาพในการผลิต โดยจะมีการคัดเกรด (เกรด A จะนำส่งขาย)
- 5) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศ

6) สินค้ามีมาตรฐาน 3 ระดับ เครือข่ายเกษตรกรแม่ทา องค์กรมมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ภาคเหนือ (มอน.) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล โดยจะมีการตรวจมาตรฐานทุก ๆ 2 เดือน โดยเกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) กลุ่มยังไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรได้ตามเป้าของผู้บริโภค

4.7 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ตำบลห้วยทราย อำเภอแม่ริม

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ พันธุ์ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมนิลและข้าวไรซ์เบอร์รี่ มีสมาชิกที่ทำร่วมกันทั้งหมด 5 คน พื้นที่ในการเพาะปลูกมีจำนวนไม่มากเพื่อการดูแลอย่างทั่วถึง วิธีการเพาะปลูกอยู่ในระบบอินทรีย์ ผลผลิตทั้งหมดจะส่งและบรรจุถุงสุญญากาศเอง สินค้าทั้งหมดจะขายปลีกซึ่งต้องส่งจอสินค้าล่วงหน้าต่อรอบการผลิต นอกจากนี้ในฟาร์มยังเริ่มทำการท่องเที่ยวเพิ่มเติมเข้าไปด้วย โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด และคุณสมบัติของดิน

2) กลุ่มมีการจัดการขั้นตอนในการผลิตสินค้าเกษตรที่ครบวงจร ทั้งโรงสีและการบรรจุแบบถุงสุญญากาศ

3) ทางกลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานและสถาบันการศึกษาเข้ามาช่วยสนับสนุนในการจัดการฟาร์ม

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนจากกลุ่มลูกค้าประจำ

2) เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการฟาร์ม

4.8 กลุ่มเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษ ตำบลสันป่าเป้า อำเภอสันทราย

กลุ่มเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษ ประธานกลุ่ม คือ คุณลาวัล เบี้ยไธสง มีสมาชิกทั้งหมด 60 คน ทางกลุ่มทำมาแล้ว 7 ปีแล้ว โดยสินค้าจะขายภายใต้ตราสินค้า เพียงดิน สมาชิกในกลุ่มจะปลูกพืชแบบผสมผสานกับแนวทางเกษตรธรรมชาติ เน้นพืชผักสวนครัว มีการทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และการเลี้ยงไส้เดือน เพื่อใช้ในการเพาะปลูก ผลผลิตของกลุ่มส่วนมากจะขายในตลาดนัดชุมชน และสมาชิกบางครัวเรือนขายข้างนอกพื้นที่ เช่น ตลาดมหาวิทยาลัยแม่โจ้

และการบูร-ออกงานต่าง ๆ โดยประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต้องการเริ่มการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตทางการเกษตรและเรื่องปุ๋ยอินทรีย์สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้

2) กลุ่มเกษตรกรมี webpage ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้า

3) กลุ่มลูกค้าและตลาดมีความหลากหลาย

4) สินค้าได้รับมาตรฐาน ออร์แกนิกไทยแลนด์

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชนจากกลุ่มลูกค้าชาจร

2) สินค้ามีการแข่งขัน แต่เป็นในลักษณะที่เป็นเครือข่ายกัน

3) เกษตรกรไม่สามารถจัดการฟาร์มให้มีประสิทธิภาพได้

4.9 เกษตรกรผู้ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย

เกษตรกรผู้ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ คือ คุณทินน์ สมณะ โดยปลูกทั้งหมด 4 ชนิด ได้แก่ เรดโอ๊ค กรีนโอ๊ค กรีนคอส และบัตเตอร์เฮด เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญในการดูแลผักไฮโดรโปนิกส์ อีกทั้งยังมีกลุ่มของเกษตรกรผู้ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ที่คอยแบ่งปันข้อมูลให้แกกัน ผลผลิตที่ได้จะขายส่งไปยังโรงแรม (ลูกค้าประจำ) 2 แห่ง โดยจะบรรจุผักลงถุงพลาสติกติดสติ๊กเกอร์ “บ้านผักไฮโดร ทินน์ภัทร” และขนส่งไปยังโรงแรมด้วยตนเอง และขายปลีกบางส่วนให้แก่คนรู้จัก

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต ด้านการตลาด และการจัดการบัญชี

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร

3) กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้า

เกษตรของตน

4) สินค้าเกษตรมีความต้องการระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่ (โรงแรม) ที่เป็นลูกค้าประจำ

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) ตลาดยังไม่มีหลากหลาย
- 2) เกษตรกรยังผลิตสินค้าได้ในปริมาณที่น้อยเนื่องจากพื้นที่ในการเพาะปลูกมีไม่

มากนัก

4.10 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลอนใต้ อำเภอสันกำแพง

กลุ่มมีสมาชิกทั้งหมด 283 คน โดยมีผู้นำคือ คุณอินโธ สิงห์อุป เป็นการปลูกข้าวที่อยู่ในระดับอาหารปลอดภัย มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักในการเพาะปลูก พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวสันป่าตอง ในส่วนของคุณอินโธ จะเน้นการเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวขาย ซึ่งเมล็ดพันธุ์มีคุณภาพที่สมบูรณ์มาก ส่วนข้าวที่ปลูกได้จะขายส่งไปยังโรงสีรายใหญ่ในพื้นที่ทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและ โอกาส ได้แก่

- 1) ในกลุ่มมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิต
- 2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านความรู้และเงินทุนแก่กลุ่ม

เกษตรกร

3) สินค้าของกลุ่มมีตลาดรับรอง

4) เกษตรกรเน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักในการเพาะปลูก

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชน
- 2) การแข่งขันของสินค้าเกษตรในพื้นที่สูง

4.11 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง

กลุ่มมีสมาชิกทั้งหมด 6 ราย ทุกรายจะปลูกลำไยพันธุ์อีดอ ซึ่งสมาชิกทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการผลิตลำไยเป็นอย่างดี และปลูกกันมาเป็นเวลาหลายปี ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่จะขายให้แก่พ่อค้าคนกลางแบบเหมาทั้งสวน โดยผู้ซื้อจะเดินทางเข้ามาซื้อในสวนลำไย และตกลงราคากันเองระหว่างเกษตรกรและผู้ซื้อ สมาชิกในกลุ่มมีความต้องการเรียนรู้การทำการเกษตรแบบปราชญ์ แต่ยังพบปัญหาค่าแรงงานที่มีต้นทุนค่อนข้างสูงและการขาดแคลนแรงงาน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและ โอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิต
- 2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร

- 3) พื้นที่ทำการเกษตรเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและมีปริมาณน้ำเพียงพอ
- 4) สินค้ามีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้าประจำ
- 5) มีตลาดรองรับในการซื้อสินค้าเกษตรของกลุ่ม

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) เกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางน้อย
- 2) กลุ่มขาดแคลนแรงงานในการผลิตเนื่องจากค่าแรงที่สูงขึ้น
- 3) ความหลากหลายของตลาดยังมีน้อย

4.12 กลุ่มเกษตรกรปลูกลำไยปลอดภัย ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง

กลุ่มเกษตรกรปลูกลำไยปลอดภัย สมาชิกในกลุ่มมีทั้งหมด 21 ครอบครัว สมาชิกมีความเชี่ยวชาญในการเพาะปลูกทุกคน และยังได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหน่วยงานรัฐ (อบต. น้ำบ่อหลวง) ในการให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ ลำไยที่ปลูกจะใช้น้ำอินทรีย์ทั้งหมดตลอดการปลูก ผลผลิตที่ได้ลูกใหญ่ ผิวสวย และรสชาติดี ทำให้สินค้ามีผู้รับซื้อทั้งหมด แหล่งที่กลุ่มนำผลผลิตไปขายหลัก ๆ ได้แก่ โรงงานฟ้าย่อม และโรงงานในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต
- 2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร
- 3) มีตลาดรับรองสินค้าเกษตรของกลุ่ม
- 4) เกษตรกรสามารถควบคุมขนาดของผลผลิตให้มีขนาดที่ใกล้เคียงกัน
- 5) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศ

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) พื้นที่ทำการเกษตรเหมาะแก่การปลูกพืชแต่ปริมาณน้ำยังมีไม่เพียงพอ
- 2) ตลาดยังไม่มี ความหลากหลาย
- 3) อำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางยังมีน้อย
- 4) ปริมาณและคุณภาพขึ้นอยู่กับสภาพอากาศซึ่งไม่สามารถควบคุมได้

4.13 เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง

เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ มีสมาชิกทั้งหมด 3 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในแต่ละคน ทั้ง (1) เรื่องโรคของพืช การใช้สารอินทรีย์ และชนิดพันธุ์หอมหัวใหญ่ (2) เรื่องการใช้ปุ๋ยเคมี และ (3) เรื่องการใช้สารเคมี ผลผลิตอยู่ในระดับอาหารปลอดภัย ผลผลิตมีคุณภาพดี ไม่มี

กลิ่นที่แรงมาก ผลสวย โดยจะขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลาง รับซื้อหน้าฟาร์ม และขายส่งแก่พ่อค้าตามตลาดนัดทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องโรคพืช การใช้สารอินทรีย์ และชนิดของพันธุ์พืช

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร

3) มีตลาดรับรองสินค้าเกษตรของกลุ่ม

4) พื้นที่ทำการเกษตรเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและมีปริมาณน้ำเพียงพอ

5) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศ

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) อำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลางยังมีไม่มาก

2) สินค้าเกษตรมีการแข่งขันกัน ทั้งในอำเภอและต่างจังหวัด

4.14 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านสันกอเกิด ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านสันกอเกิด มีสมาชิกทั้งหมด 67 คน สินค้าในกลุ่ม คือ ข้าวแต่น้ำสมุนไพร ถั่วเขียว ถั่วขาว ถั่วเหลือง และข้าวเกรียบผัดต่าง ๆ สินค้าจะขายในตราสินค้า ดันเกิดสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความตั้งใจจริงในการทำงาน และมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าต่าง ๆ แหล่งขายสินค้า ได้แก่ (1) โรงแรม (2) ตลาดทั่วไป และ (3) ผู้ซื้อรายใหญ่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยหลัก ๆ จะขายให้แก่โรงแรมถึงร้อยละ 70 ลูกค้าส่วนมากที่ซื้อจะเป็นลูกค้าประจำ เพราะมั่นใจในตัวสินค้า เนื่องจากก่อนการสั่งซื้อลูกค้าจะเข้ามาตรวจสอบ คุณภาพของสินค้าก่อน และทางกลุ่มได้มีการขอใบรับรองมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว และมีเอกสารการรับรองความสะอาด ปลอดภัย จากสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) มีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตสินค้า การตลาด การประชาสัมพันธ์ และการจัดการบัญชี และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร

3) กลุ่มมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตร

4) สินค้าเกษตรของกลุ่มมีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าเสมอ ความสวยงามของสินค้า บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพก่อนส่งสินค้า ถ้าไม่สมบูรณ์ทางกลุ่มจะเปลี่ยนสินค้าให้ใหม่ทันที

5) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่

6) สินค้ามีมาตรฐาน มีใบรับรองมาตรฐาน และมีเอกสารการรับรองความสะอาดปลอดภัย จากสาธารณสุข โดยซื้อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านสันกอเกิด (brand ตันเกิด)

7) ตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม
จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) มีคู่แข่งทางการตลาดมาก โดยเฉพาะที่จังหวัดลำปางซึ่งมีผู้ผลิตจำนวนมาก

2) สินค้ามีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัวสินค้าให้เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า

4.15 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเห็ดก๊วแลหลวง (P.J. ฟาร์ม) ดำบลยู่หัว อำเภอสันป่าตอง

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเห็ดก๊วแลหลวง (P.J. ฟาร์ม) เป็นธุรกิจครอบครัว มีสมาชิกทั้งหมด 7 คน เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญทั้งการทำก้อน การผสมเชื้อ การดูแลระหว่างการเพาะเห็ด และวิทยาการการเก็บเกี่ยวที่มีประสิทธิภาพ ฟาร์มมีการเพาะเห็ดหลายชนิด ได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดสังกัร เห็ดเป่าฮื้อ เห็ดหลินจือ เห็ดหูหนู และเห็ดโคนญี่ปุ่น ซึ่งสินค้ามีใบรับรองมาตรฐาน GAP และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สินค้าจะขายส่งร้อยละ 60 ผ่านทางรถยนต์และเครื่องบิน และขายปลีก ร้อยละ 40 โดยผู้ซื้อจะมารับซื้อหน้าฟาร์ม

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญใน (1) ด้านการผลิต การเพาะเห็ด (2) การตลาด การขายในตลาดทั่วไป (Mass product) ในตลาดท้องถิ่น และตลาดส่ง contact (3) การแปรรูปสินค้า การแปรรูปเห็ด หมูยอเห็ด และน้ำเห็ด (4) การประชาสัมพันธ์ การออกร้านตามงานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ OTOP กรมเกษตร และอำเภอ (5) การจัดการบัญชีของกลุ่ม

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

3) สินค้าไปรับรองมาตรฐาน GAP และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

4) ตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม

5) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้าประจำ ทั้งในและต่างจังหวัด

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) มีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก

2) เกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าในปริมาณที่มากได้ ตามคำสั่งซื้อสินค้าเห็ดจาก MK และประเทศสิงคโปร์

4.16 กลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวอินทรีย์ ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง

กลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวอินทรีย์ ประธานกลุ่ม คือ คุณสมพล หมายจันทร์ มีสมาชิก 14 คน ซึ่งปลูกข้าวเหนียวสันป่าตอง 1 ข้าวแดง และข้าวไรซ์เบอร์รี่ เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญการปลูกดูแล และเก็บเกี่ยวข้าว ทางกลุ่มจะมีตัวแทนกลุ่มสลับกันไปเรียนรู้จากหน่วยงานราชการแล้วนำมาสอนสมาชิกในกลุ่มผลผลิตของกลุ่มจะขายส่งไปยังบริษัทเอกชนที่ทำสัญญาร่วมกัน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจได้

2) มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้แก่กลุ่มเกษตรกร

3) มีตลาดรับรองสินค้าเกษตรของกลุ่ม

4) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่ (บริษัทเอกชน)

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) ตลาดสินค้ายังไม่มีความหลากหลาย

4.17 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ดอกคำ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว

มีสมาชิก 14 คน สมาชิกทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการปลูกข้าวในทุกด้าน เพราะปลูกข้าวอินทรีย์มาแล้วเกือบ 20 ปี พันธุ์ข้าวที่กลุ่มปลูก ได้แก่ ข้าวหอมนิล ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวมะลิแดงมันปู และข้าวมะลิ 105 ปลูกโดยใช้ระบบอินทรีย์ทั้งหมด สมาชิกจึงมีพื้นที่การเพาะปลูกน้อยเพื่อการดูแลที่ดีและครอบคลุม ผลผลิตมีคุณภาพสูง การขายสินค้ามีดังนี้ สินค้าร้อยละ 60 จะขายส่งไปยัง 2 แห่ง คือ (1) ส่งกรุงเทพฯ โดยจะแพ็คแบบสูญญากาศ ในปริมาณ 1 กิโลกรัม/ถุง (2) ส่งเอเดน (ตลาดสินค้าอินทรีย์) แพ็คกระสอบละ 50 กิโลกรัม โดยขนส่งผ่านนิมชีเส็งและควนเหนือขนส่งเพื่อขายต่อไปยังต่างจังหวัด (แพร่ อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก) และขายปลีก ร้อยละ 40 ในตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ JJ market

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต (การทำเกษตรอินทรีย์ และเทคนิคการปลูกข้าวผสมกันหลาย ๆ ชนิด) ด้านการตลาด การแปรรูป การจัดการบัญชี และกลุ่มเป็นศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

2) สินค้าของกลุ่มมีตลาดที่กว้างและหลากหลาย

3) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) เกษตรกรยังขาดความสามารถในการผลิตสินค้าให้ได้ปริมาณที่มาก

4.18 เกษตรกรผู้ปลูกเสาวรสอินทรีย์ ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย

เกษตรกรผู้ปลูกเสาวรสอินทรีย์ มีการจัดการแปลงปลูกอย่างเป็นระบบ ควบคุมการผลิตในระบบอินทรีย์ เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตเป็นอย่างดี ซึ่งเกษตรกรปลูก 2 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ไท่ท่ง เบอร์ 2 และพันธุ์พื้นเมือง ผลผลิตมีคุณภาพสูง รสชาติดี เกษตรกรจะขายทั้งผลเสาวรสดและทำเป็นน้ำเสาวรสด โดยจะขายส่งเสาวรสด ให้แก่พ่อค้าคนกลางมารับซื้อที่สวน และขายปลีกน้ำเสาวรสดบรรจุขวดในตลาดท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

1) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศทั้งในกลุ่มลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย

2) ในกลุ่มมีผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิต

3) มีตลาดรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

1) ความสามารถในการจัดการฟาร์มยังมีไม่มาก

2) ตลาดยังไม่มีหลากหลาย

3) เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองพ่อค้าคนกลาง

4.19 กลุ่มเกษตรกรปลูกหมื่นลาหู่โฮมสเตย์ ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย

กลุ่มเกษตรกรปลูกหมื่นลาหู่โฮมสเตย์ ผู้นำกลุ่ม คือ คุณเจริญไชย ไชยกอ ซึ่งเป็นชาวลาหู่ในพื้นที่ กลุ่มนี้จะทำทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวธรรมชาติ ในพื้นที่จะมีโฮมสเตย์ให้บริการ มีการปลูกปลูกท้อ ผสมผสานกับเกษตรทฤษฎีใหม่ และที่โดดเด่นเป็นอย่างมาก คือ

การปลูกชาปูหมื่น ซึ่งเป็นชาที่มีคุณภาพสูง กลิ่นหอม รสชาติดี ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจะได้ลงมือทำในทุกขั้นตอนของการทำชา สินค้าจะขายให้แก่นักท่องเที่ยวในโรงแรมเครือเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มเกษตรกรมี webpage ในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว
- 2) ผลิตภัณฑ์แปรรูปของกลุ่มเกษตรกร (ชาปูหมื่น) มีคุณภาพ รสชาติที่หลากหลาย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม
- 3) กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามัคคีกัน เนื่องจากมีผู้นำกลุ่มที่มีความแน่วแน่
- 4) พื้นที่เกษตรมีความโดดเด่นด้านธรรมชาติ มีการปลูกชาและประเพณีความเป็นมาที่น่าสนใจ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) เกษตรกรยังขาดความสามารถในการจัดการระบบสาธรรูปโภค เช่น น้ำ
- 2) กลุ่มเกษตรกรขาดการวางแผนกิจกรรม (โปรแกรมการท่องเที่ยว) อย่างเป็นระบบ

4.20 กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ปลูกผักบ้านกาด (หอมหัวใหญ่) ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง

เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในระบบอินทรีย์ เกษตรกรมีการเตรียมแปลงปลูกที่ดี มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการฟาร์มเป็นอย่างดี ผลผลิตที่ได้ในแต่ละครั้งมีคุณภาพ มีการควบคุมโรคของหอมหัวใหญ่อย่างใกล้ชิด ผลผลิตที่ได้จะขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางทั้งหมด โดยผู้ซื้อจะเดินทางมาดูสินค้าและตกลงราคาซื้อขายกันหน้าฟาร์ม

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร

จุดแข็งและโอกาส ได้แก่

- 1) กลุ่มเกษตรกรมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต
- 2) ผู้นำและกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และมีความพร้อมในการเรียนรู้พัฒนาสินค้าของกลุ่มอยู่เสมอ

3) สินค้าเกษตรที่ผลิตในแต่ละครั้งมีคุณภาพ

จุดอ่อนและอุปสรรค ได้แก่

- 1) อำนาจในการต่อรองราคาพ่อค้าคนกลางยังมีน้อย
- 2) สินค้ามีคู่แข่งทางการตลาดมากขึ้น
- 3) สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับชุมชน